

нение. Въпросътъ се състои въ това: ште бѣде ли то дадено или не. Азъ съмъ наклоненъ да мисля, че то ште бѣде дадено и ето зашто: не зная случай, въ който Турция се е отказала да послѣдова съвѣтътъ на цѣла Европа, дори и не на цѣла, ако само държави ти не са били въ раздоръ между себе си подъ неблагоприятни и смутени влияния. Въ гръцко то дѣло, въ съединението на кнежества та послѣ Кримската война, въ устройството на нейни ти отношения (както наприкладъ) камъ Персія и камъ Египетъ, намирами достатъчни доказателства, че отоманската порта не повече отъ всяко друго правителство е расположена (да употребѣя ежедневно то изражение) да строши глава та си о стѣната. Тя умѣе да отстъпва, не невѣжливо, на дѣйствителната необходимостъ, безъ да извикова насилие. Тия отъ нейни ти самозванни приятели, които ни прѣдказоватъ възможностъ за избухване то на мохамеданский фанатизмъ въ цариградский кабинетъ въ 1876, основаватъ се на понятия, или на непълни ти наблюдения на туристътъ, а не на записани ти уроци отъ политическа и дипломатическа опитностъ.

Нѣма сумнѣние, че на тия провинции, когато се прѣдстави да водеть свои ти дѣла, ште прѣдстоеть затруднения въ устройството на отношения та на мусулмански ти меншества. Тия затруднения са непрѣодолими за ония, които не искать да ги прѣодолѣеть, нъ подъ налегание то на дѣйствителната потрѣбностъ тии могътъ да бѣдътъ прѣодолими. Тѣхъ прѣодолѣха въ Гръция и по неотколѣшно то свидѣтелство на Съръ Чарлзъ Тревелиянъ нии знаемъ, че мохамедански ти земевладѣлци въ Евбея са твърдѣ доволни отъ управлението на тая страна. Мусулманинъ — това не трѣбова да забравяме — не значи турчинъ. Нито въ една отъ тия области, въобщте не е имало случай да се е воювало война между враждебни религиозни или туземни племена; источникътъ почти на всички бѣдствия се заключава въ лоши ти закони, въ дѣятели ти въ шшто то врѣме и подкупни и свирѣпи, на централната властъ, която позволява на тия свои агенти (отъ нѣма-